

Do podpory startupů vložil stát téměř miliardu korun. U většiny projektů ale nesledoval jejich skutečný přínos

Datum 5.10.2026
Subjekt Nejvyšší kontrolní úřad
Region Česká republika
Kategorie Ekonomika, Firmy, Štátne inštitúcie

Celkem 914 mil. Kč poskytlo Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) agentuře CzechInvest na podporu startupů. Peníze měly přispět k zakládání nových firem, jejich růstu, vstupu na zahraniční trhy, rozvoji inovací nebo testování nových technologií. Kontrola NKÚ ukázala, že MPO u většiny projektů nesledovalo, zda těchto cílů bylo dosaženo. Namísto skutečných dopadů ministerstvo většinou monitorovalo buď pouze počet podpořených subjektů, nebo se spokojilo s neúplnými a neprůkaznými údaji.

Podpora zahrnovala jak prostředky ze státního rozpočtu, tak i ze zdrojů EU, a to z „Národního plánu obnovy“ a z operačního programu „Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost“. U podpory financované z „Národního plánu obnovy“ v hodnotě 276 milionů korun MPO sledovalo pouze počet podpořených subjektů, tedy ukazatel, který o efektech podpory nic nevypovídá. Neříká, zda podpora vedla k rozvoji podnikání, úspěšné zahraniční expanzi nebo testování nových technologií. Ministerstvo u těchto projektů nenastavilo ukazatele, které by umožnily vyhodnotit skutečné přínosy podpory. NKÚ upozorňuje, že bez následného monitoringu nebude možné průkazně ověřit hospodárnost, efektivnost ani účelnost vynaložených prostředků.

Další nedostatky odhalila kontrola u projektu „Podpora startupů“, který získal z operačního programu „Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost“ částku 195 mil. Kč. U tohoto projektu byl sice systém sledování dopadů podpory nastaven, avšak vycházel z údajů, které poskytla méně než polovina podpořených startupů. Přínosy podpory prezentované agenturou CzechInvest jsou proto podle NKÚ zkreslené a uváděné údaje nemohou být považovány za plně průkazné.

CzechInvest navíc po příjemcích podpory nevybíral důsledně poskytování povinných dat, ačkoliv měl k dispozici sankční mechanismy. Část startupů své povinnosti neplnila, aniž by to pro ně mělo jakékoliv důsledky. „Zprávy o udržitelnosti“ zpracované podpořenými startupy přitom měly obsahovat důležité údaje o vývoji startupu, např. výši obrátu, počet zaměstnanců, získání financování od investora, založení zahraniční pobočky nebo účast na mezinárodní akci. MPO následně schvalovalo neúplné souhrnné zprávy zpracované agenturou CzechInvest, aniž by požadovalo doplnění chybějících údajů.

Jediným kontrolovaným projektem, u kterého MPO přínosy sleduje, je projekt „Technologická inkubace“, financovaný do konce roku 2025 částkou 443 mil. Kč ze státního rozpočtu. NKÚ zjistil, že CzechInvest se souhlasem MPO zajišťoval klíčové činnosti tohoto projektu dlouhodobě převážně prostřednictvím zaměstnanců agentury práce. Ti tak fakticky nahrazovali standardní pracovní poměr stálých zaměstnanců CzechInvestu. Tento postup vedl podle NKÚ k dodatečným nákladům ve výši 21 mil. Kč (provize pro agenturu práce a platby DPH). NKÚ tyto výdaje vyhodnotil jako nevhodné. Navíc využívání zaměstnanců přidělených agenturou práce vykazovalo podle NKÚ znaky dlouhodobého nahrazování pracovního poměru agenturní formou a obcházení pravidel odměňování ve veřejné správě.

MPO zároveň nesplnilo svou zákonnou povinnost působit při řízení příspěvkové organizace tak, aby výdaje byly vynakládány co nejhospodárněji.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/do-podpory-startupu-vlozil-stat-temer-miliardu-korun-u-vetsiny-projektu-ale-nesledoval-jejich-skutecny-prinos-id15950>